

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2029

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmä (LANU)
6.3.2026

Sisällysluettelo

1.	Suunnitelman lähtökohdat	3
2.	Nykytilan kuvaus	4
3.	Nykytilan kuvaus: Mielen hyvinvointi	5
4.	Nykytilan kuvaus: Liikkuminen ja arjen aktiivisuus	6
5.	Nykytilan kuvaus: Terveelliset elintavat	7
6.	Nykytilan kuvaus: Osallisuus ja työllisyys	8
7.	Nykytilan kuvaus: Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	9
8.	Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävät palvelut	10
9.	Painopiste: Mielen hyvinvointi	11
10.	Painopiste: Liikkuminen ja arjen aktiivisuus	12
11.	Painopiste: Terveelliset elintavat	13
12.	Painopiste: Osallisuus ja vaikuttaminen / työllisyys	14
13.	Painopiste: Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	15
14.	Yhteistyö	16
15.	Seuranta ja toteutus	19

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2029

1. Suunnitelman lähtökohdat

Lastensuojelulain (12 §) mukaisesti kunnan on laadittava valtuustokaudelle suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Suunnitelma hyväksytään valtuustossa ja se tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on osa Porin kaupungin lakisääteistä hyvinvointisuunnitelmaa. Se tarkentaa Porin kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2026–2029 erityisesti 0–18-vuotiaiden lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden näkökulmasta ja huomioi osin myös alle 29-vuotiaat nuoret erityisesti koulutuksen ja työelämän siirtymävaiheissa.

Suunnitelmassa esitetään:

- lasten ja nuorten kasvuoloja ja hyvinvoinnin tilaa koskeva nykytilan kuvaus
- hyvinvointia edistävät sekä hyvinvointia heikentäviä tekijöitä ehkäisevät toimet ja palvelut
- yhteistyön järjestäminen eri viranomaisten, yhteisöjen ja laitosten välillä
- suunnitelman toteuttaminen sekä sen seuranta ja arviointi

Porissa suunnitelman valmistelusta on vastannut poikkihallinnollinen lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmä (LANU), jossa on edustus kaupungin keskeisiltä toimialoilta. Valmistelussa on hyödynnetty ajantasaista hyvinvointitietoa ja omaseurantaa sekä kuultu nuorisovaltuuston ja vammaisneuvoston näkemyksiä.

Strateginen ja lainsäädännöllinen viitekehys

Suunnitelma kytkeytyy valtakunnallisiin ja paikallisiin lakeihin, strategioihin ja ohjelmiin. Keskeisiä ohjaavia asiakirjoja ovat muun muassa:

- Porin kaupunkistrategia
- Porin kaupungin hyvinvointisuunnitelma
- Porin kasvun ja oppimisen kehittämisohjelma
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki
- Varhaiskasvatustaki, perusopetuslaki ja nuorisolaki
- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolaki
- YK:n lapsen oikeuksien sopimus
- Kansallinen lapsistrategia
- Satakunnan hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030

Lisäksi suunnitelma huomioi kulttuuri- ja saavutettavuussuunnitelmat sekä nuorisopalveluiden, Ohjaamon ja kohdennetun nuorisotyön toimintaa ohjaavat periaatteet.

Suunnitelman tarkoitus

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kaupungin toimintaa ohjaava asiakirja. Sen tavoitteena on vahvistaa ennaltaehkäisevää työtä, selkeyttää vastuita ja varmistaa, että lasten ja nuorten hyvinvointi huomioidaan kaikessa päätöksenteossa.

Suunnitelma toimii työkaluna, jolla varmistetaan, että jokaisella porilaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa turvallisessa, välittävässä ja mahdollisuuksia tarjoavassa kaupungissa.

2. Nykytilan kuvaus

Porin asukasluku oli vuoden 2025 lopussa noin 83 044, ja väestö on hieman vähentynyt negatiivisen luonnollisen kasvun ja muuttoliikkeen vuoksi. Lapsi- ja nuorisoväestö (alle 29-vuotiaat) on pysynyt vakaana (Tilastokeskus 2024–2025). Lapsiperheitä oli 7 566 (35 %), joista yhden vanhemman perheitä 26,2 %. Lapsiperheiden keskipalkko oli 3,57. Sosioekonomiset haasteet näkyvät ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien (27 %), lasten pienituloisuudessa (15 %) ja nuorten (18–24-vuotiaat) työttömyydessä (17 %) sekä toimeentulotuen saajissa (16 %).

Monikulttuurisuus on vahvistunut selvästi: monikielisten lasten määrä on kaksinkertaistunut varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa S2-lapsia on noin 250 (10 %) sekä muita monikielisiä noin 150 (syyskuu 2025). Perusopetuksessa S2-oppilaita oli 488 ja eri äidinkieliä 51 (syyskuu 2025). Maahanmuuton kasvu edellyttää vahvaa kielitukea ja kotoutumispalveluja, joissa keskeisessä roolissa on muun muassa International House Pori -yhteistyö. Lastensuojeluilmoitukset ovat lisääntyneet valtakunnallisen trendin mukaisesti (Porissa vuonna 2025 yhteensä 3 221 ilmoitusta, Sata-alueen tilastot). Myös siirtymävaiheiden haasteet korostuvat: perusopetuksesta toiselle asteelle ja opinnoista työelämään siirtyminen on monille nuorille vaikeaa esimerkiksi neuropsykiatristen haasteiden, oppimisen tuen tarpeen ja keskeyttämisriskien vuoksi. Vastauksena tähän on lisätty JOPO-ryhmiä (76 oppilasta vuonna 2025).

Kouluterveyskyselyn 2025 tulokset kuvaavat hyvinvointia monipuolisesti (vastaajina 4.–5.lk, 8.–9.lk ja toisen asteen 1.–2.lk). Tulosten perusteella suurin osa lapsista ja nuorista on tyytyväinen elämäänsä niin Porissa kuin koko maassa. Koulunkäynnistä pitäminen on alakoulun osalta pysynyt samana (76 %) ja yleisempää koko maan keskiarvoon verrattuna (70 %). Myös ammatillisessa koulutuksessa koulunkäynnistä pitämisen suunta on ollut myönteinen mutta yläkoulussa ja lukiossa heikentynyt. Lukiolaisten koulumyönteisyys on selvästi valtakunnallista keskiarvoa matalampaa. Alakoulussa oppimisvaikeudet ovat matalalla tasolla mutta yläkoulussa koulumotivaation puute, uupumus ja oppimisen vaikeudet ovat lisääntyneet. Koulu-uupumuksen osalta kehityssuunta osoittaa, että kuormitus kasautuu toisen asteen kynnyksellä oleviin koululaisiin. Kouluyhteisön kokemukset ovat kuitenkin myönteisiä: turvallisuus, reilu kohtelu, työrauha ja yhteishenki ovat vahvoja ja myös opettajien tuki on vahvuus, vaikka vaikutusmahdollisuudet ovat heikentyneet. Koulunkäynnin ja opiskelun hyvinvoinnin kokonaiskuva osoittaa tarvetta vahvistaa lasten ja nuorten kokemusta osallisuudesta, yhteisöllisyydestä ja riittävästä tuesta sekä varmistaa, että kouluyhteisö vastaa heidän tarpeisiinsa eri ikävaiheissa.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten osallisuus on Porissa erittäin korkealla tasolla: 3–5-vuotiaista lähes kaikki (90–100 %) olivat varhaiskasvatuksessa vuonna 2025 ja kokonaisosallisuus 0–6-vuotiaista oli 74 % (3 169/4 275). Osallisuus on matalampaa nuoremmissa ikäryhmissä (esim. vuonna 2024 syntyneet 54 %, vuonna 2025 syntyneet 5 %), mikä heijastaa varhaiskasvatuksen asteittaista käynnistymistä.

Yleisesti lapsiperheiden ja nuorten pahoinvointi-ilmiöt, kuten mielenterveysongelmien yleistyminen, ovat lisääntyneet. Samalla ennaltaehkäisevät palvelut ovat vahvistuneet ja muodostavat vahvan pohjan hyvinvoinnille. Ohjaamo Pori tarjoaa matalan kynnyksen monialaista tukea alle 29-vuotiaille siirtymävaiheissa, nuorisopalvelut järjestävät turvallista vapaa-aikaa tiloissa, digitaalisesti, jalkautuvana työnä, koulunuorisotyönä ja vaikuttamismalleilla. Kohdennettu nuorisotyö tukee koulutuksen tai työelämän ulkopuolella olevia nuoria työpajatoiminnalla ja etsivällä työllä. Kulttuuripalvelut vahvistavat lasten ja nuorten tunnetaitoja ja hyvinvointia, kehittävät luovuutta, monilukutaitoa sekä kykyä ymmärtää maailmaa, edistävät oppimista, yhdenvertaisuutta, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta, sekä tarjoavat turvallisia tiloja tukien osaltaan lasten tasapainoista kasvua. Liikuntapalvelut tarjoavat ohjattua liikuntaa, uimaopetusta ja neuvontaa sekä maksutonta harrastusta Harrastamisen Porin mallilla kaikille peruskoululaisille.

Nämä palvelut täydentävät toisiaan ja mahdollistavat varhaisen tuen arjessa ja siirtymävaiheissa. Porin kaupunki on mukana Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallissa edistämässä lapsen oikeuksien toteutumista erityisesti heikommassa asemassa olevien lasten osalta (perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen).

3. Nykytilan kuvaus: Mielen hyvinvointi

Lasten ja nuorten mielen hyvinvointia tuetaan Porissa monialaisesti, ennaltaehkäisevästi ja varhaisen tunnistamisen periaatteella. Painopiste on lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamisessa, voimavarojen tukemisessa sekä turvallisen ja kannustavan ympäristön luomisessa, jotta mielen hyvinvointi vahvistuu arjessa ja heillä on toivoa sekä uskoa tulevaisuuteen.

Kouluterveyskyselyn perusteella vain noin 10 % yläkouluikäisistä ja toisen asteen opiskelijoista kokee elämänsä jatkuvasti myönteiseksi, hallittavaksi ja merkitykselliseksi (korkean positiivisen mielenterveyden summaindikaattori ei koske alakouluikäisiä). Alakoululaisilla vähintään lievän ahdistuneisuuden osuus on laskenut, mutta on edelleen merkittävä (32 % → 29 %). Vanhemmissa vastaajaryhmissä noin viidennes kokee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta, ja sosiaalinen ahdistuneisuus on yleistä yläkouluikäisten ja toisen asteen opiskelijoiden keskuudessa (34–38 %). Tulokset ovat samansuuntaisia valtakunnallisten tulosten kanssa. Vaikka suuri osa lapsista ja nuorista voi hyvin, erityisesti yläkouluikäisistä ja toisen asteen opiskelijoista merkittävä osa kokee kuormitusta mielialassa ja elämänhallinnassa. Hyvinvoinnin vahvistamiseksi on tärkeää tukea psykososiaalisia taitoja, tarjota matalan kynnyksen keskusteluapua ja varhaista tukea ahdistusoireisiin.

Suurin osa lapsista ja nuorista osallistuu aktiivisesti harrastuksiin: keskimäärin 80 % harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa (KTK 2025) ja lähes kaikilla (95 %) on ainakin yksi läheinen ystävä. Nuoret kokevat usein voivansa vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa (80 %) ja luottavat apuun tarvittaessa (64 %). Kohdennetussa nuorisotyössä työpajatoiminnassa nuoret arvioivat tulevaisuuden suunnitteluaan Sovari-tuloksissa keskimäärin 3,6/5. Toisaalta yksinäisyys koskettaa edelleen monia (13 %), mikä korostaa yhteisöllisten kohtaamispaikkojen ja matalan kynnyksen ryhmätoiminnan merkitystä.

Matalan kynnyksen palvelut tarjoavat turvallisia kohtaamisia ja oikea-aikaista tukea. Porin kaupungin nuorisoyksikön palveluissa kirjattiin vuonna 2025 yli 87 000 nuorten kohtaamista – luku kuvaa kohtaamisten kokonaismäärää ja kertoo nuorisotyön laajasta tavoitavuudesta sekä palveluiden aktiivisesta käytöstä arjessa. Ohjaamo Pori kohtaa nuoria laajasti hyvinvointiin ja terveyteen liittyvissä teemoissa, kuten mielenhyvinvoinnissa, ihmissuhteissa, fyysisessä terveydessä, nepsy-haasteissa, oppimisen vaikeuksissa, päihteissä ja riippuvuuksissa sekä seksuaalisuudessa ja sukupuoli-identiteetissä. Ohjaamossa kohdattiin vuonna 2025 yhteensä 6 086 nuorta ja järjestettiin 184 ryhmää, ja mielenterveyteen liittyvän palvelutarpeen osuus oli 59,5 %. 3X10D-itsearviointien perusteella nuorten kokemus omasta hyvinvoinnistaan heikentyi vuonna 2025 kaikilla osa-alueilla edellisvuoteen verrattuna lukuun ottamatta koettua terveydentilaa, ja erityisesti taloudellinen tilanne sekä arjessa pärjääminen koetaan aiempaa haastavammiksi. Kohdennettu nuorisotyö tukee nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta tarjoamalla keskusteluapua mielenterveyshaasteisiin, vahvistamalla arjenhallintaa sekä tukemalla palveluihin kiinnittymistä monialaisessa yhteistyössä. Nuorisopalveluissa kohdattujen nuorten määrä oli vuonna 2025 80326 ja kasvatuksellinen työ vahvistaa nuoren suhteita itseensä, ikätovereihin, luotettaviin aikuisiin, palvelujärjestelmään, alueeseen ja yhteiskuntaan.

Perheiden hyvinvointi on keskeinen osa lasten ja nuorten mielen hyvinvointia. Varhaiskasvatuksessa aloitetaan perheiden hyvinvointikyselyiden toteuttaminen keväällä 2026, ja vertaistuellisia vanhempainiltoja on järjestetty 13 päiväkodissa (365 osallistujaa vuonna 2025). Varhaiskasvatuksen sosionomit (7 kpl vuonna 2025) vahvistavat yksiköiden sosiaalipedagogista osaamista ja tukevat perheiden avunsaantia. Vanhemmuutta tukevia ryhmiä järjestetään muun muassa lastenkulttuurikeskus Kruunupään ja hyvinvointialueen Kultane®-kulttuuri- ja taideneuvolan toiminnassa (96 ryhmätapahtumaa, 3 568 osallistujaa, 344 perhettä vuonna 2025).

Kulttuuri- ja taidepalvelut vahvistavat mielen hyvinvointia lisäämällä voimavaroja, iloa ja yhteisöllisyyttä sekä tukemalla tunteiden säätelyä, sosiaalisia taitoja ja minuuden kehittymistä. Lapsille ja nuorille suunnatut kulttuuritoiminta, harrastukset ja tapahtumat sekä kansalaisopiston kurssit vahvistavat itsetuntoa ja kuulumisen tunnetta sekä tukevat yhdenvertaisuutta ja moninaisuutta. Porilaisista nuorista keskimäärin 63 % harrastaa kulttuuria ja taidetta vähintään yhtenä päivänä viikossa, mikä on samalla tasolla kuin koko maassa keskimäärin. International House Pori tukee monikielisiä perheitä kotoutumisessa auttamalla päivähoito- ja koulupaikkojen, harrastusten sekä viranomaisasioiden järjestämisessä.

4. Nykytilan kuvaus: Liikkuminen ja arjen aktiivisuus

Porin kaupungin yksiköt ja palvelut tarjoavat lapsille ja nuorille laaja-alaisesti erilaisia liikkumismahdollisuuksia varhaiskasvatuksessa, peruskoulussa sekä vapaa-ajalla. Näillä toiminnoilla edistetään liikunnallisen elämäntavan kehittymistä sekä lasten ja nuorten hyvinvointia.

Porin kaupungin liikuntayksikkö toimii liikuntalain puitteissa tarjoten monipuolisia ja yhdenvertaisia liikuntaryhmiä, liikuntaneuvontaa, tapahtumia sekä soveltavaa liikuntaa yhteistyössä kaupungin toimialojen ja eri järjestöjen kanssa. Harrastamisen Porin malli mahdollistaa maksuttoman harrastuksen koulupäivän yhteydessä kaikille peruskoulun oppilaille. Syksyllä 2025 toimintaan ilmoittautui 1 882 oppilasta (26 % peruskouluikäisistä), joista 36 %:lle harrastus oli ainoa säännöllinen harrastus. Malli tarjoaa myös omaehtoista matalan kynnyksen liikkumista ("höntsä"), jota järjestettiin lukuvuonna 2024–2025 yhteensä 240 tuntia.

Yhdenvertaista liikkumista tuetaan soveltavan liikunnan ryhmillä (954 osallistujaa vuonna 2025) sekä Porin International Housen järjestämällä uintivuoroilla maahan muuttaneille ja vieraskielisille tytöille ja naisille (22 osallistujaa syksyllä 2025). Liikkumisympäristöjen yhdenvertaisuutta edistetään myös päivittämällä esteettömyystietoja valtakunnallisiin tietojärjestelmiin; vuonna 2025 palvelutietovarantoon oli päivitetty tiedot 45 %:sta liikuntalaitoksista.

Porin kaupungin kulttuuriyksikkö tukee myös lasten ja nuorten vapaa-ajan liikkumismahdollisuuksia. Aktiiviset kulttuurielämykset ja -tapahtumat tukevat lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä osaltaan vahvistavat arjen liikkumista ja liikunnallista elämäntapaa. Liikunnallista elämäntapaa tuetaan laaja-alaisesti Porin kaupungin varhaiskasvatuksessa sekä perusopetuksessa mahdollistamalla päivittäinen liikkuminen ja hyvinvoinnin edistäminen osana arkea. Varhaiskasvatuksessa järjestetään yhteisiä lasten ja vanhempien liikuntatapahtumia. Perusopetuksessa opetussuunnitelman liikunnanopetuksen lisäksi kaikille luokka-asteille järjestetään Liikuntapolku-tapahtumia erilaisten liikuntalajien kokeilemiseksi, ja pitkät liikuntavälitunnit ovat käytössä suurimmassa osassa kouluja (84 % vuonna 2024). Lisäksi opetussuunnitelmaan kuuluu uinninopetusta 2-, 4- ja 6- luokalla (lukuvuonna 2024–2025: 18 506 uintikertaa alakouluissa), millä tuetaan lasten ja nuorten perusuimataidon oppimista sekä turvallista toimimista vedessä.

Porin kaupungin nuorisopalveluiden kohdennettu nuorisotyö tarjoaa nuoria osallistavaa matalan kynnyksen liikkumistoimintaa (452 kohdattua nuorta vuonna 2025). Tämän lisäksi erilaiset ulkoilu- ja liikuntatapahtumat tarjoavat nuorille aktiivista liikkumistoimintaa ja vahvistavat samalla sosiaalisia taitoja sekä yhteisöllisyyttä.

Kaupungin poikkihallinnollinen liikkumisohjelma on jalkautettu toimialoille, ja liikkumisen edistäminen huomioidaan suunnittelussa ja päätöksenteossa; ohjelman toimenpiteistä 7 tavoitetta (15 %) on toteutunut kokonaan ja 26 tavoitetta (57 %) osittain toteutunut. Liikkumisohjelman tavoitteena on muokata Porin kaupungin organisaatiokulttuuria liikkumista tukevaksi, kehittää ja ylläpitää omaehtoisen liikkumisen olosuhteita sekä edistää kuntalaisia aktivoivia ja liikettä lisääviä palveluita eri kohderyhmät huomioiden.

5. Nykytilan kuvaus: Terveelliset elintavat

Porilaisten lasten ja nuorten terveellisiä elintapoja tuetaan monialaisesti varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, nuorten- ja kulttuuripalveluissa sekä terveydenhuollossa. Painopiste on ylipainon ja hampaiden kunnon parantamisessa sekä päihteettömien ja ravitsemuksellisesti kestävämpien valintojen vahvistamisessa arjessa.

69 % porilaisista lapsista ja nuorista noudattaa ruokasuosituksia kohtuullisesti (KTK 2025), terveyttä edistävien elintapojen summaindikaattori on matalalla tasolla (15 %). Suositusten mukaisesti nukkuvien osuus on hyvällä tasolla alakoulussa (86 %), mutta heikkenee yläkoulussa ja toisella asteella (53 %). Tervehampaisia porilaisia 11-vuotiaita 68 % (hammashoitolaseuranta 2025). Alkoholin ja muiden päihteiden käyttö on lasten ja nuorten terveellisten elämäntapojen keskeinen haaste. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olevien nuorten osuus (8.–9. – luokkalaisista 7 %, lukiolaisista 12 % ja ammattioppilaitoksessa opiskelevista 19 %) kertoo, että alkoholin käyttöön liittyvät riskit ovat edelleen olemassa. Iso osa porilaisista nuorista on kuitenkin raittiita (8.–9. luokkalaisista 68 %, lukiolaisista 39 % ja ammattioppilaitoksessa opiskelevista 33 %). 8.–9. luokkalaisista 18 %, lukiolaisista 20 % ja ammattioppilaitoksessa opiskelevista 43 % käyttää nykyisin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja. Erityisesti nikotiinipussien ja sähkötupakan käyttö on lisääntynyt.

Palveluliikelaitos vastaa koulujen ja päiväkotien aterioista noudattaen voimassa olevia ravitsemussuosituksia; merkittävä osa aterioista täyttää Sydänmerkki-kriteerit (v. 2025: koululounas 112/189 päivää, kasvisruoka 125/189, päiväkodit 174/246). Satakunnan hyvinvointialueella terveysneuvonta toteutetaan yksilöllisesti ja iän mukaisesti, mini-interventioilla (esim. tupakka/nikotiini) ja Neuvokas perhe -menetelmällä äitiysneuvolassa sekä laajoissa tarkastuksissa. HYTE-valmentajat tekevät tiivistä yhteistyötä kunnan kanssa elintapaohjauksessa.

Ohjaamossa käsitellään elämäntaitoja 3X10D-menetelmää hyödyntäen yksilöohjauksissa ja ryhmissä ja ohjataan tarvittaessa terveysneuvontaan sekä opiskeluhooltoon (mm. nepsy-ohjaus). Nuorisopalveluiden toiminta on päihteetöntä, ja terveellisiä elintapoja nostetaan esille eri yhteyksissä tukien nuoria huomioimaan ne omassa arjessaan. Nuorisotilatoiminnassa käyvien kyselyssä v. 2025 vastaajat kokevat, että nuorisotiloilla ohjataan nuoria terveisiin elämäntapoihin keskimäärin 4,32/5 (N=243). Etsivä nuorisotyö kartoittaa nuorten elämäntilannetta kokonaisvaltaisesti, ohjaa fyysisesti ja psyykkisesti terveelliseen suuntaan sekä tukee palveluun kiinnittymistä (esim. ruoka-avun ohjaus nälän lisääntyessä). Tällä hetkellä Porin oppilaitoksissa ei ole käytössä yhtenäistä mallia päihde- ja pelikasvatuksen toteuttamiseksi, vaan käytännöt vaihtelevat oppilaitoksittain. Päihde- ja pelivapaasti kasvaen Satakunnassa -hanke (2025–2027) tuottaa Satakuntaan alueellisen päihde- ja pelikasvatussuunnitelman, joka on tarkoitus ottaa käyttöön myös Porin oppilaitoksissa.

Kulttuuripalvelut tarjoavat tiloja, tapahtumia ja taidelähtöisiä menetelmiä terveellisistä elintavoista viestimiseen sekä luotettavaa tietoa saavutettavalla ja ikään sopivalla tavalla. Kulttuuri on keskeinen arvojen ja merkitysten muovaaja sekä uudenlaisten ajattelu- ja toimintatapojen mahdollistaja. Kulttuuripalveluissa edistetään perheiden, lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, vahvistetaan arjen toimivuutta sekä muutetaan elintapoja vastuullisemmiksi ja kestävämmiksi. Näin terveelliset elintavat ja päihteettömyys vahvistuvat arjessa monialaisen tuen, ohjauksen ja viestinnän kautta.

6. Nykytilan kuvaus: Osallisuus ja työllisyys

Porilaisten lasten ja nuorten osallisuutta vahvistetaan varhaiskasvatuksesta nuorisopalveluihin ja päätöksentekoon. Jokaisen lapsen ja nuoren äänen kuuleminen on keskeistä, ja erityistä huomiota kiinnitetään haastavammin tavoitettaviin nuoriin (esim. NEET-nuoret), monikielisiin lapsiin ja nuoriin sekä pikkulapsiperheisiin ja nuorten aikuisten sujuviin siirtymiin opinnoista työelämään. Osallistumismahdollisuuksia ja osallisuuden kokemusta kehitetään kaikissa ikäryhmissä ja palveluissa.

Varhaiskasvatuksessa lapsia kuullaan pedagogisessa suunnittelussa ja arvioinnissa. Lasten itsearviointilomake on valmistumassa ja sen käyttöönottoa valmistellaan. Lasten, nuorten ja pikkulapsiperheiden asiakasraadit kokoontuvat kaksi kertaa vuodessa.

Lasten ja nuorten ääni kuuluu palveluissa ja päätöksenteossa Vaikuttamisen polku -mallin kautta (koulukohtainen työskentely, alueparlamentit, päättäjien kyselytunnit, nuorisovaltuusto). Vuonna 2025 nuorisovaltuustossa oli keskimäärin 13 jäsentä, kokouksia järjestettiin 22 ja jäsenten osallistumisprosentti oli 75. Kaikissa 28 peruskoulussa toimii oppilaskunta. 2. asteen opiskelijoille kehitetään omaa parlamenttia osaksi Vaikuttamisen polkua ja Nuorten ääni -kokonaisuutta. Päätösten valmistelussa tehtiin sivistystoimialalla 2 LAVA-arviointia vuonna 2025.

Nuorisopalvelujen työskentelyssä korostuu nuorten ja työntekijöiden yhdessä tekeminen, jossa nuoret pääsevät vaikuttamaan toimintojen suunnitteluun ja toteutukseen. Nuorisotilatoiminnassa käyvien kyselyssä (N=243) nuoret arvioivat osallistumisestaan suunnitteluun 3,29/5, toteutukseen 3,34/5 ja halua osallistua enemmän 3,46/5. Kohdennetussa nuorisotyössä koulutuksen ja työelämän ulkopuoliset nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun, ja työpajatoiminnassa vaikuttamismahdollisuudet arvioitiin Sovari-tuloksissa keskimäärin 4,6/5 (N=43). Etsivä nuorisotyö tavoitti 452 nuorta ja työpajatoimintaan osallistui 181 nuorta, joista 22 % siirtyi koulutukseen ja 6 % avoimille työmarkkinoille. Ohjaamossa nuoret osallistuvat toimintaan ryhmien ja työpajojen kautta; työllisyys- ja koulutusasioita käsiteltiin vuonna 2025 2053 nuoren kanssa, mikä tukee erityisesti nuorten aikuisten siirtymiä työelämään kaupungissa, jossa 18–24-vuotiaiden nuorisotyöttömyys oli 17,2 % (Tilastokeskus 2025).

Kulttuuripalvelut edistävät lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia tarjoamalla mahdollisuuden osallistua kokijana, tekijänä ja vaikuttajana tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatus-, opetus- ja nuorisopalvelujen kanssa. Kulttuurikasvatus tukee oppimisen tavoitteita ja yhdenvertaisuutta sekä avaa uusia tapoja ymmärtää elämää ja muita ihmisiä. Kulttuurikasvatussuunnitelma Kulttuuripolun mukaisesti sisältöihin kulttuurilaitoksissa osallistui 28 750 lasta ja nuorta vuonna 2025. Kulttuuriharrastukset ja -tapahtumat madaltavat osallistumisen kynnystä, vahvistavat vuorovaikutusta ja vähentävät yksinäisyyttä. Kulttuuri ja taide tarjoavat väyliä oman äänen esiin tuomiseen sekä vahvistavat luovuutta, kriittistä ajattelua ja vuorovaikutustaitoja. Kaupunginkirjastossa järjestettiin vuonna 2025 nuorten politiikkapitsat, lapsiperheet ja päättäjät yhdistänyt tapahtuma sekä Lasten vaalit. Osallisuutta opetellaan myös Lastenkulttuurikeskus Kruunupään ja Porin yliopistokeskuksen toteuttamassa Lasten yliopistossa.

Porin kaupungin työllisyyspalvelut myönsivät vuonna 2025 kesätyötukea Suomessa toimiville y-tunnuksellisille työnantajille porilaisten koululaisten ja opiskelijoiden palkkaamiseen, jakoi kaikille porilaisille 9. luokkalaisille kesätyösetelit ja toteutti Nuorten Kesäyrittäjä-ohjelman yhdessä Oppimo Oppimiskeskuksen kanssa. Määrärahaa käytettiin yhteensä 336 930 euroa. Tuettuja porilaisia nuoria oli kaikkiaan 798, joista 259 (32 %) oli 8.–9. luokkalaisia peruskoululaisia. Työnantajia oli 197, joista 12 (6 %) käytti pelkästään kesätyöseteliä.

Kehitystyö jatkuu Nuorten ääni -kokonaisuuden ja osallistavien arviointien parissa, jotta jokaisen ääni pääsee aidosti kuuluviin. Tavoitteena on vahvistaa pysyviä toimintatapoja, joissa lasten ja nuorten näkemykset ohjaavat palvelujen kehittämistä ja päätöksentekoa.

7. Nykytilan kuvaus: Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Porilaisten lasten ja nuorten arkiympäristöt ovat turvallisia ja viihtyisiä – niitä kehitetään yhdessä lasten, nuorten ja asukkaiden kanssa, jotta jokainen kokee olonsa turvalliseksi ja kodikkaaksi kotikaupungissaan.

Tekninen toimiala huolehtii valaistuksen parantamisesta (yli 2500 lamppua uusittu 2025) ja leikkipaikkojen lakisääteiset tarkastukset tehdään kaksi kertaa vuodessa sekä silmämääräiset tarkastukset viikoittain. TEK-palautteisiin reagoidaan tavoitteellisesti alle viiden vuorokauden kuluessa. Vuonna 2025 toteutettiin yksi osallistava taideprojekti (Flyygeli taideaukiolla), ja julkisen taiteen kohteita oli yhteensä 25. Aistipolku ja kiertotalousteemainen osallistava ympäristötaideteos ovat kehityksessä Porin taidekoulun kanssa. Vähintään yksi leikkipaikka tai vastaava kohde peruskorjataan tai rakennetaan vuosittain Turvallisuuskävelyitä, joissa kartoitetaan yhdessä asukkaiden kanssa kouluteitä, leikkipaikkoja, asuinalueita ja viheralueita, toteutetaan jatkossa useammin. Vuonna 2025 toteutettiin kävely Sampolan alueella, joka tuotti 36 havaintoa ja 25 toimenpidettä.

Nuorisotilat ovat turvallisia ja viihtyisiä kohtaamispaikkoja. Nuorisotilatoiminnassa käyvien nuorten kyselyssä tilan ilmapiiri arvioitiin turvalliseksi 4,6/5 ja "voin olla turvallisesti oma itseni" -väittämä sai arvosanaksi 4,45/5 (N=243). Porin nuorisoyksikön loma-ajan toiminta ja kaupungin kesäruokailu varmistavat lasten ja nuorten turvallisen ja aktiivisen arjen myös kouluvuoden ulkopuolella. Kesästä 2025 alkaen nuorisoyksikkö on koordinoinut loma-ajan toimintaa: niin kesäkuussa kuin syyslomaviikollakin toimintaa järjestettiin kolmella koululla (päivittäinen keskiarvo kesälomalla 124 ja syyslomalla 67). Kesäruokailu tarjosi maksuttoman aterian kahdeksassa eri paikassa, päivittäisin keskiarvoin 19–134 ruokailijaa. Nämä matalan kynnyksen palvelut tarjoavat säännöllisen kohtaamispaikan, jossa lapset voivat syödä yhdessä ja kokea kuuluvansa yhteisöön – erityisesti niille, joilla ei muuten ole kesäpäivän rakennetta tai aikuista lähellä. Näin ne tuovat rytmiä, turvaa ja yhteisöllisyyttä myös loma-aikana. Ohjaamo tarjoaa nuorille turvallisen matalan kynnyksen kohtaamispaikan, jossa välitetään havaintoja nuorten arjesta palvelujärjestelmään ja päätöksentekoon. Kohdennetussa nuorisotyössä työpajat tarjoavat yhdenvertaisia ja turvallisia matalan kynnyksen toimintaympäristöjä, joissa nuoret rakentavat yhteisöllisyyttä ja toimijuutta. Työpajojen kulttuurituotanto, myyjäiset ja kuntalaisille suunnatut tapahtumat tuovat viihtyvyyttä ja näkyvyyttä alueelle, ehkäisevät ulkopuolisuuden tunnetta ja syrjäytymistä. Työpajatoimintaa järjestettiin kymmenessä eri työpajassa Veturitalleilla ja keskustan nuorisotalolla.

Kulttuuripalvelut, -toiminta ja -tapahtumat rakentavat ja muokkaavat moninaisia yhteisöjä, elinympäristöjä, kaupunkikeskustaa ja asuinalueita, joilla perheet, lapset ja nuoret voivat hyvin. Kulttuuriperintö, julkinen taide, kulttuuritarjonta ja julkiset viherympäristöt tuottavat elämyksiä, lisäävät kiinnostavuutta ja vahvistavat paikallisyhteyttä, ehkäisevät asuinalueiden eriytymistä ja turvattomuutta sekä tuovat taiteen osaksi arkea. Kulttuuriyksikkö edistää ja toteuttaa julkista taidetta myös erityisesti lasten ja nuorten ympäristöihin, päiväkoteihin ja kouluihin, yhteistyössä lasten ja nuorten kanssa. Liikkuvat ja jalkautuvat kulttuuripalvelut ja yleisötyö tuovat kulttuuripalvelut lähelle kuntalaisia myös keskustan ulkopuolella.

Liikennepuistoa ylläpidetään ja kehitetään: Vuonna 2025 kävijämäärä ylitti 10 000 kävijän tavoitteen ja 4H-yhdistys osallistui liikennepuiston viikonlopun ja loppukesän aukipitoon. Kaupunki palkkasi 2025 kesäksi 4 liikennepuisto-ohjaajaa. Porin yhteiskäyttötilat palvelevat laajasti kaupunkia ja asukkaita – kaupunki panostaa niiden monikäyttöisyyteen, jotta tilat ovat kaikkien saatavilla myös iltaisin ja viikonloppuisin. ASIO-tilavarauksjärjestelmän pilotointi (2025–2027) Pohjois-Porin monitoimitalossa ja Itätuulen oppimis- ja liikuntakeskuksessa tuo varaamiseen sujuvuutta verkkomaksuineen ja moderneine kulunhallintoineen, tavoitteena yhtenäinen, saavutettava ja käyttäjälähtöinen palvelumalli.

Näin arkiympäristöt ovat turvallisia ja viihtyisiä, ja lasten ja nuorten turvallisuuden tunne vahvistuu yhteisöllisten, osallistavien ja vastuullisuutta korostavien toimintojen kautta. Kehitystyö jatkuu valaistuksen, taiteen, leikkipaikkojen ja tilojen yhteiskäytön parissa – yhdessä lasten, nuorten ja asukkaiden kanssa.

Nuorisoyksikkö

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmä (LANU)

6.3.2026

8. Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävät palvelut

Hyvinvoinnin kokonaisuus	Porin kaupungin palvelut	Yhdyspintatyö / Satakunnan hyvinvointialue
Lapsuus, nuoruus, osallisuus ja työllistyminen	Nuorisopalvelut Kohdennettu nuorisotyö Ohjaamo Pori International House Pori	Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut
Kasvu ja oppiminen	Varhaiskasvatus ja esiopetus Perusopetus Aamu- ja iltapäivätoiminta (Iltis) Lukio Palmgren-konservatorio Kansalaisopisto Taidekoulu Taiteen perusopetus Ammatillinen koulutus	Digitaalinen perhekeskus Neuvolapalvelut Kasvatus- ja perheneuvonta Opiskeluhoito
Kulttuurihyvinvointi ja kulttuurikasvatus	Porin kaupunginkirjasto Satakunnan Museo Porin taidemuseo Pori Sinfonietta Lastenkulttuurikeskus Kruunupää Kinokellari Promenadikeskus	Kulttuuriresepti- ja Kulttuurikaveri -toimintamallit Hyvinvointimajakka- palvelutarjotin Kultane® – kulttuuri- ja taidepainotteinen neuvola
Liikkuminen ja terveelliset elintavat	Harrastamisen Porin malli Höntsät Liikuntaneuvonta Ohjatut liikuntaryhmät Soveltava liikunta Nuorisopassi Uinninopetus	Elintapaneuvonta Neuvolapalvelut
Turvallinen arki ja ympäristö	Valomerkkikeskustelut Jalkautuva nuorisotyö JANNU Loma-ajan toiminta Lasten ja nuorten maksuton kesäruokailu Päihdetietouden lisääminen kouluissa ja vanhempainilloissa Asuminen ja elinympäristön kehittäminen Maksa mitä haluat -päivä Liikennepuisto Leikkipaikat ja liikuntapaikat Turvallisuuskävelyt Valaistus	Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut Opiskeluhoito Jalkautuva nuorisotyö JANNU Valomerkkikeskustelut

9. Painopiste: Mielen hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu
Lasten ja nuorten mielen hyvinvointi vahvistuu arjessa, heillä on toivoa ja uskoa tulevaisuuteen	Vahvistetaan lasten ja nuorten yhteisöllisyyden kokemuksia. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistetaan systemaattisesti varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja vapaa-ajalla. Vahvistetaan nuorten toimijuutta ja tulevaisuuden suuntaa tukemalla heitä siirtymävaiheissa varhaisella ja oikea-aikaisella avulla.	Harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa, % Porilaiset kulttuuria ja taidetta viikoittain harrastavat lapset ja nuoret, % (<i>THL, Kouluterveyskysely</i>) Kansalaisopiston lasten- ja nuorten kursseille osallistuneiden määrä (<i>omaseuranta</i>) Yksinäisyys % Kaverisuhteita koskevat kysymykset % Voi vaikuttaa siihen, millainen omasta tulevaisuudesta tulee % (<i>THL, Kouluterveyskysely</i>) Ohjaamon mielenterveyteen liittyvän palvelutarpeen osuus (%) 3X10D-itsearviointien tulosteemat (<i>Omaseuranta</i>) Työpajatoiminnassa olevien kysely: Olen suunnitellut, mitä teen tulevaisuudessa (<i>Sovari-tulokset, työpajatoiminta</i>)	Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuriyksikkö Kansalaisopisto Varhaiskasvatus-, opetus-, nuoriso- ja kulttuuriyksikkö Nuorisoyksikkö
Lasten, nuorten ja perheiden mielen hyvinvointi vahvistuu varhaisella tuella, osallisuudella ja monialaisella yhteistyöllä.	Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön vuosittainen perheiden hyvinvointikysely, järjestetään vertaistuellisia vanhempainiltoja ja vahvistetaan sosiaalipedagogista osaamista yksiköissä. Kohdennettujen ryhmien lisääminen Ohjaamossa monialaisessa yhteistyössä. Kehitetään avointa, kannustavaa mielenterveysviestintää lapsille, nuorille ja perheille. Kultane®-kulttuuri- ja taideneuvolan toteuttaminen Porin neuvoloissa. Vahvistetaan nuorten ja perheiden mielen hyvinvointia tarjoamalla matalan kynnyksen tukea, varhaista tunnistamista ja monialaista palveluohjausta yhteistyössä kaupungin, hyvinvointialueen ja oppilaitosten kanssa.	Perheiden hyvinvointia mittaavan kyselyn toteutus % yksiköistä + tulokset Vertaistuellisten vanhempainiltojen määrä ja osallistujamäärä Sosionomien määrä (<i>Omaseuranta</i>) Ohjaamossa järjestettyjen hyvinvointiin liittyvien ryhmien määrä (<i>Omaseuranta</i>) Luottaa saavansa apua, kun tarvitsee % (<i>THL Kouluterveyskysely</i>) Kultane®-kulttuuri- ja taideneuvolan vanhemmuutta tukevien ryhmien määrä ja osallistujat (<i>Omaseuranta</i>) Ohjaamossa, nuorisopalveluissa, nuorten työpajalla ja etsivässä nuorisotyössä kohdattujen nuorten lukumäärä (<i>Omaseuranta</i>) Lasten ja nuorten mielenterveyden hyvinvointi-indikaattorit (<i>THL Kouluterveyskysely</i>)	Varhaiskasvatus-yksikkö Nuorisoyksikkö Kaupunkiorganisaatio Kulttuuriyksikkö, Satakunnan hyvinvointialue Nuorisoyksikkö Kaupunkiorganisaatio
Vanhemmuuden tuki vahvistuu, jolloin perheiden hyvinvointi ja lasten mielen hyvinvointi rakentuvat jo varhaisessa vaiheessa.	Järjestetään varhaiskasvatuksessa säännöllisesti vanhempainiltoja, joissa käsitellään vanhemmuuden tukemisen ja perheiden hyvinvoinnin teemoja.	Vanhempainilloissa on ollut teemana vanhemmuuden tukeminen ja perheiden hyvinvointi. Toteutunut / ei toteutunut (<i>Omaseuranta</i>)	Varhaiskasvatus-yksikkö

10. Painopiste: Liikkuminen ja arjen aktiivisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu
Lasten ja nuorten arjen liikkuminen on lisääntynyt ja omaehtoinen liikunta on kasvanut	Lisätään lasten ja nuorten arjen liikkumista ja fyysistä aktiivisuutta varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa kehittämällä liikunnallisia toimintatapoja.	Päiväkodeissa järjestettyjen lasten ja vanhempien yhteisten liikuntatapahtumien määrä ja osallistujamäärä. (<i>Omaseuranta</i>) Pitkät liikuntavälitunnit, % kouluista (<i>TEA-viisari</i>)	Varhaiskasvatus- ja opetusyksikkö
	Lisätään peruskouluun uimaopetuksen määrää	Alakoulujen uintikertojen määrä (<i>Omaseuranta</i>)	Opetus- ja liikuntayksikkö
	Edistetään lasten ja nuorten vapaa-ajan fyysistä aktiivisuutta lisäämällä yhdenvertaisia ja matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia.	Harrastaa liikuntaa itsenäisesti/ohjatusti vapaa-ajalla (<i>THL, Kouluterveyskysely</i>) Fyysinen toimintakyky mahdollisesti terveyttä ja toimintakykyä häiritsevällä tasolla (%). (<i>Opetushallitus, Move!</i>)	Kaupunkiorganisaatio
	Harrastamisen Porin mallia kehitetään ja laajennetaan – maksuttomia harrastuksia tarjotaan kaikille perusopetuksen oppilaille viikoittain.	Ilmoittautuneiden lkm & % / peruskouluikäiset HPM- toiminta on ainoa harrastus (<i>Omaseuranta</i>)	Liikuntayksikkö
	Lisätään nuorisopassin liikuntaetujen näkyvyyttä peruskoululaisille lapsille ja nuorille eri viestinnän keinoilla.	Uintikertojen käyttömäärä / vuosi (<i>Omaseuranta, nuorisopassisovellus</i>).	Nuorisoyksikkö
	Laajennetaan höntsä- ja avointen vuorojen toimintaa.	Liikuntayksikön järjestämien avointen höntsävuorojen määrät sekä osallistujamäärät (<i>Omaseuranta</i>)	Liikuntayksikkö
Kaupungin poikkihallinnollinen liikkumishjelma on toteutettu ja yhdenvertainen liikkuminen varmistettu	Kaupungin poikkihallinnollinen liikkumishjelma jalkautetaan toimialoille ja liikkuminen huomioidaan kaikessa suunnittelussa ja päätöksenteossa.	Poikkihallinnollisen liikkumishjelman toimenpiteiden toteutumisen seuranta. (<i>Omaseuranta</i>)	Kaupungin johto, kaupunkiorganisaatio
	Kehitetään ja pidetään yllä esteettömiä, turvallisia ja monipuolisia ulko- ja sisäliikuntapaikkoja.	Esteettömyystietojen kerääminen palvelutietovarantoon (<i>Omaseuranta</i>)	Kaupunkiorganisaatio
	Lisätään soveltavan liikunnan osaamista ja koordinoitaan toimintaa.	Porin kaupungin soveltavan liikunnan verkoston nimeäminen ja toimintasuunnitelman laatiminen. (Toteutunut / Ei toteutunut) (<i>Omaseuranta</i>) Soveltavan liikunnan ryhmiin osallistuneiden lasten ja nuorten määrä (<i>Omaseuranta</i>)	Liikuntayksikkö

11. Painopiste: Terveelliset elintavat

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu
Hyvinvointia ja terveyttä edistävät elintavat ovat vahvistuneet	Lasten ja nuorten ylipaino vähenee ja hampaiden kunto paranee Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa edistetään moniammatillisesti terveellisiä aterioita (sydänmerkki), riittävää unta ja liikunnallisia elämäntapoja sekä tuetaan perheitä arjen rytmissä.	Lasten hampaiden kunto (SATA, hammashoitolaseuranta) Vertaistuellisten vanhempainiltojen määrä (Omaseuranta) Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori % Suositusten mukaisesti nukkuvien osuus % (THL, Kouluterveyskysely) Sydänmerkkiaterioiden määrä vuositasonalla (Omaseuranta)	Satakunnan hyvinvointialue Varhaiskasvatusyksikkö Opetusyksikkö Palveluliikelaitos
Päihteettömyys ja terveelliset valinnat ovat osa lasten ja nuorten arkea	Toteutetaan alueellista päihde- ja pelikasvatussuunnitelmaa laajasti Porin oppilaitoksissa. Palveluissa elintapaohjausta tehdään sujuvasti arjessa ja erilaisissa toiminnoissa kohtaamisten yhteydessä.	Raittiiden ja nikotiinittomien nuorten osuus % (THL Kouluterveyskysely) Oppilaitosten määrä, joissa päihde- ja pelikasvatussuunnitelma on käytössä (Omaseuranta) Nuorisotilatoiminnassa käyvien kysely: Nuorisotyössä ohjataan nuoria terveisiin elämäntapoihin (Omaseuranta) Ruokasuositusten mukaiset ruokatottumukset % (THL Kouluterveyskysely)	Opetusyksikkö Nuorisoyksikkö

12. Painopiste: Osallisuus ja työllisyys

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu
Lasten ja nuorten ääni kuuluu päätöksenteossa ja palveluissa	Rakennushankkeissa osallistetaan lapset ja nuoret suunnitteluun. Varhaiskasvatusyksikössä laaditaan ja otetaan käyttöön lasten itsearviointilomake. Toteutetaan ja kehitetään Vaikuttamisen polku -mallia ja kehitetään erillinen <i>Nuorten ääni</i> -kokonaisuus vanhemmille nuorille ja nuorille aikuisille. Käytetään lapsivaikutusten ennakoarviointia (LAVA), otetaan lapset ja nuoret mukaan arviointiin. Toteutetaan Porin kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelmaa (Kulttuuripolku) systemaattisesti kaikissa päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa.	Pedagogiseen suunnitelmaan sisällytettujen lasten näkökulmien kirjausten määrä (<i>Omaseuranta</i>) Varhaiskasvatusyksikön lasten itsearviointilomakkeen valmistuminen ja sen käytön vakiinnuttaminen (<i>Omaseuranta</i>) 2. asteen opiskelijoiden oman parlamentin toteutus, kyllä / ei Oppilaskuntien aktiivisuus kyllä / ei / koulu Nuorisovaltuuston kokousten määrä, jäsenten määrä ja kokouksiin osallistumisprosentti, nuorisovaltuustolta pyydettyjen lausuntojen määrä (<i>Omaseuranta</i>) Sivistystoimialalla tehtyjen ja osallistavasti toteutettujen LAVA-arviointien määrä (<i>Omaseuranta</i>) Kulttuuripolun sisältöjen mukainen kulttuuritoiminta, osallistujat kulttuurilaitoksissa (<i>Omaseuranta</i>)	Varhaiskasvatusyksikkö Varhaiskasvatusyksikkö Nuoriso- ja opetusyksikkö, nuorisovaltuusto Kaupunkiorganisaatio, sivistystoimiala Kulttuuri-, varhaiskasvatus- ja opetusyksikkö
Haastavammin tavoitettavat nuoret ja pikkulapsiperheet tulevat kuulluiksi ja osallisuus vahvistuu	Kehitetään ja vakiinnutetaan alle kouluikäisten lasten huoltajien osallisuutta ja kuulluksi tulemistä Panostetaan haastavammin tavoitettavien nuorten (esim. NEET-nuoret) osallistumismahdollisuuksiin, huomioidaan monikielisyys. Vahvistetaan osallisuuden kokemusta kaikissa ikäryhmissä ja palveluissa.	Varhaiskasvatusyksikön lasten varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmapalaverien huoltajien valmistautumislomake -käytännön vakiinnuttaminen. Palauteiden lomakkeiden määrä Varhaiskasvatusyksikön lasten, nuorten ja pikkulapsiperheiden asiakasraudit, toteutetut 2 krt / vuosi (<i>Omaseuranta</i>) Kohdennetun nuorisotyön tavoitavuus ja palveluihin ohjautuminen (<i>Omaseuranta</i>) Työpajatoiminnassa olevien kysely: Olen voinut vaikuttaa tehtävieni valintaan (<i>Sovari-tulokset, työpajatoiminta</i>) Nuorisotilatoiminnassa käyvien kysely: Olen osallistunut toiminnan suunnitteluun Olen osallistunut toiminnan toteuttamiseen Haluaisin osallistua enemmän toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. (<i>Omaseuranta</i>) Ohjaamon asiakastapaamisten ja ryhmätoimintaan osallistuneiden määrä (<i>Omaseuranta</i>)	Varhaiskasvatusyksikkö Nuorisoyksikkö Nuorisoyksikkö
Nuorten koulutus- ja työelämäpolut vahvistuvat	Tuetaan nuorten siirtymiä perusopetuksesta jatko-opintoihin ja työelämään Ohjaamon ja nuorten työpajatoiminnan keinoin. Myönnetään kesätyötukea porilaisten koululaisten ja opiskelijoiden palkkaamiseen sekä toteutetaan Nuorten Kesäryrittäjäohjelma.	Ohjaamon nuorten määrä, joiden kanssa on käsitelty työllisyyteen sekä koulutukseen liittyviä asioita Nuorten työpajoilta siirtymät koulutukseen ja työllistymiseen, % (<i>Omaseuranta</i>) Kesätyötukeen käytetty määräraha/Kesätyötukea saaneiden nuorten määrä/Tukea hyödyntäneiden työnantajien määrä. Nuorten Kesäryrittäjäohjelmaan käytetty määräraha/Kesäryrittäjäohjelman suorittaneiden nuorten määrä (<i>Omaseuranta</i>)	Nuorisoyksikkö Työllisyyspalvelut

13. Painopiste: Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu
Lasten ja nuorten arkiympäristöt ovat turvallisia ja viihtyisiä	Parannetaan valaistusta ja toteutetaan turvallisuuskävelyjä lasten ja nuorten arkiympäristöissä (koulutiet, leikkipaikat, asuinalueet, julkiset viheralueet, päiväkotien ja koulujen pihat) yhdessä asukkaiden kanssa.	Valaistuksen parannus <1500 kpl/ vuosi Toteutuneiden turvallisuuskävelyiden määrä ja havainnot ja niistä nousseet toimenpiteet (<i>Omaseuranta</i>)	Turvallisuuspäällikkö, Tekninen toimiala
	Leikkipaikkojen turvallisuus varmistetaan lakisääteisten tarkastusten avulla.	Turvallisuustarkastukset 2 krt vuodessa ja silmämääräiset tarkastukset jokaisella käynnillä viikoittain (<i>Omaseuranta</i>)	Tekninen toimiala
	Leikkipaikkojen turvallisuutta seurataan ja kehitetään ArcGIS-pohjaisen palautekanavan avulla.	TEK-palautteeseen reagointitavoite < 5 vrk (<i>Omaseuranta</i>)	Tekninen toimiala
	Peruskorjataan tai rakennetaan vähintään yksi leikkipaikka vuosittain.	Toteutunut peruskorjaus/rakentaminen / vuosi (<i>Omaseuranta</i>)	Tekninen toimiala
	Lisätään julkista taidetta ja kehitetään viheralueita ja leikkipaikkoja yhdessä lasten ja nuorten kanssa.	Yksi osallistava taideprojekti vuodessa, johon sisältyy kunnossapitotavoite Prosenttiperiaatteella toteutettujen julkisen taiteen kohteiden lukumäärä (<i>Omaseuranta</i>)	Tekninen toimiala, Kulttuuriyksikkö
	Rakennetaan aistipolku leikkipaikan yhteyteen ja toteutetaan kiertotalousteemainen osallistava ympäristötaideteos yhdessä Porin taidekoulun kanssa.	Vähintään 1 rakennuskohde vuosittain (kohteet + alat) (<i>Omaseuranta</i>)	Tekninen toimiala, Porin taidekoulu
	Kehitetään ja tehdään näkyvämmäksi JANNU-toimintaa sekä nuorille että vanhemmille.	JANNU-toiminnassa tavoitetut nuoret (<i>Omaseuranta</i>)	Nuorisoyksikkö, 3. sektori, hyvinvointialue
	Nuorisotilat ylläpidetään turvallisina ja viihtyisinä nuorten kohtaamispaikkoina.	Nuorisotilatoiminnassa käyvien kysely: Nuorisotalolla on turvallinen ilmapiiri riippumatta siitä, ketkä ohjaajista ovat töissä Voin olla turvallisesti oma itseni nuorisotilalla (<i>Omaseuranta</i>)	Nuorisoyksikkö
	Nuorisoyksikön loma-ajan toiminnan ja kesäruokailun järjestäminen ja kehittäminen	Nuorisoyksikön loma-ajan toimintapaikat ja päivittäinen keskiarvo osallistujamäärästä / toiminta Kesäruokailun ruokailupaikat ja osallistujamäärät/ vuosi (<i>Omaseuranta</i>)	Nuorisoyksikkö, Strategia- ja hyvinvointiyritys, 3. sektori
	Varmistetaan liikennepuiston ylläpito ja edistetään yhdistysten osallistumista sen toimintaan.	Kävijämäärätavoite >10000 kävijää Paikallisyhdistysten osallistamistavoite >10 Ryhmävuorokävijätavoite (päiväkodit ja alakoulut) > 1000 (<i>Omaseuranta</i>)	Tekninen toimiala
	Varmistetaan liikennepuiston ohjauksen toteutuminen tarjoamalla työpaikkoja ohjaajille.	4 liikennepuisto-ohjaajaa (<i>Omaseuranta</i>)	Tekninen toimiala

14. Yhteistyö

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen Porissa perustuu laajaan ja suunnitelmalliseen yhteistyöhön. Hyvinvointityö ei ole yhden toimijan vastuulla, vaan se rakentuu kaupungin, Satakunnan hyvinvointialueen, järjestöjen, seurakuntien, oppilaitosten, viranomaisten, elinkeinoelämän sekä lasten ja nuorten itsensä yhteisestä työstä. Yhteistyö eri toimijoiden kesken edistää merkittävästi kestävästä kehitystä vahvistamalla kaupungin hyvinvointipalveluita, lisäämällä eri ikäisten vaikutusmahdollisuuksia ja edistämällä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteutumista.

Porilaisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään vahvasti monialaisella yhteistyöllä, jossa eri toimijat täydentävät toisiaan saumattomasti. Yhteistyö on keskeinen voimavara, ja Porissa on useita hyviä esimerkkejä siitä, miten yhteistyö toimii sujuvasti ja lapsi- ja nuorilähtöisesti. Yhteistyön tavoitteena on varmistaa, että palvelut muodostavat lapsen ja nuoren näkökulmasta eheän, saavutettavan ja oikea-aikaisen kokonaisuuden. Toimintaa ohjaavat ennaltaehkäisyyn periaate, varhainen tuki, yhdenvertaisuus sekä vastuullinen ja läpinäkyvä toimintatapa.

Yksi konkreettinen esimerkki monialaisesta yhteistyöstä on jalkautuva nuorisotyö JANNU. Porin kaupungin nuorisoyksikkö koordinoi tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin, Satakunnan hyvinvointialueen ja evankelisuterilaisen seurakunnan kanssa. Yhdessä ne muodostavat yhden tiimin, joka kohtaa nuoria heidän omissa ympäristöissään iltaisin ja viikonloppuisin, tarjoaa matalan kynnyksen keskusteluapua ja ohjaa tarvittaessa oikeisiin palveluihin. Poliisi toimii tiiviinä yhteistyökumppanina JANNU:n rinnalla erityisesti ennaltaehkäisevässä työssä ja turvallisuuden varmistamisessa. Näin JANNU toimii siltana nuorten arjen ja virallisten palveluiden välillä, ehkäisee ongelmien kasautumista ja vahvistaa nuorten turvallisuuden tunnetta sekä yhteyttä luotettaviin aikuisiin. Toinen hyvä yhteistyömalli on Valomerkkikeskustelu, joka on varhaisen puuttumisen toimintamalli alaikäisten päihteiden käyttöön puuttumiseksi. Keskustelu on tarkoitettu alaikäisille, jotka ovat ensimmäisiä kertoja tekemisissä päihteiden käytön kanssa. Valomerkkikeskustelussa on mukana nuoren huoltaja ja keskustelijoina toimivat kaupungin ja seurakunnan nuorisotyöntekijöitä sekä hyvinvointialueen koulukuraattoreita.

Järjestöt ja yhdistykset

Paikalliset järjestöt, yhdistykset ja seurakuntat ovat keskeinen osa lasten ja nuorten hyvinvointiverkostoa. Yhdistysyhteistyötä toteutetaan Porin kaupungin Yhdistysyhteistyöohjelman 2025–2029 mukaisesti.

Järjestötoiminta:

- tarjoaa harrastus-, vapaa-ajan ja vapaaehtoistoimintaa
- tarjoaa vertaistukea ja matalan kynnyksen toimintaa
- toteuttaa ehkäisevää ja korjaavaa työtä
- vahvistaa osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisuutta
- tavoittaa lapsia, nuoria ja perheitä, joita julkiset palvelut eivät aina tavoita.

Järjestötoiminta tukee suunnitelman kaikkia painopisteitä. Se vahvistaa mielen hyvinvointia, liikkumista, terveellisiä elintapoja, osallisuutta sekä turvallista arkiympäristöä sekä täydentää kaupungin ja Satakunnan hyvinvointialueen palveluja erityisesti vertaistuen, vapaaehtoistoiminnan, neuvonpöytä-perheiden tuen, kriisiavun ja monikulttuurisen työn osalta.

Myös vapaaehtoistoiminta, kuten kulttuurilaitosten ystävätoiminta ja sukupolvia yhdistävä toiminta, tukee lasten ja nuorten hyvinvointia. Vapaaehtoistoiminta on osa vastuullista ja yhteisöllistä hyvinvointityötä. Se tarjoaa lapsille ja nuorille turvallisia aikuisia, osallisuuden kokemuksia ja mahdollisuuksia kasvaa aktiiviseksi ja vastuulliseksi yhteisön jäseniksi. Samalla se vahvistaa paikallista yhteisvastuuta.

Nuorisoyksikkö

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmä (LANU)

6.3.2026

Seurakunnat yhteistyökumppaneina

Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä toteuttaa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon perustehtävää Porin ja Pomarkun alueella ja on merkittävä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin toimija. Seurakuntien tehtävänä on tukea ihmisten elämänkykyä ja ylläpitää toivoa. Seurakuntien hyvinvointipalvelut vahvistavat henkistä ja hengellistä hyvinvointia sekä tarjoavat tukea elämän eri vaiheissa ja kriisitilanteissa.

Toimintaa toteutetaan muun muassa:

- lapsi- ja nuorisotyönä
- perhetoimintana ja perheneuvontana
- ryhmä- ja vertaistukitoimintana
- suru- ja kriisityönä
- päihde- ja mielenterveystyönä
- vammaistyönä ja sairaalasielunhoitona
- vapaaehtoistoimintana
- oppilaitosyhteistyönä
- kulttuuritoimintana
- diakoniatyönä ja yhteiskunnallisena työnä

Seurakunnissa toimii nuorten vaikuttajaryhmiä, joissa nuoret pääsevät osallistumaan seurakuntien päätöksentekoon. Vaikuttajaryhmät edistävät nuorten osallisuutta ja parantavat vaikutusmahdollisuuksia.

Seurakuntien asiantuntijatyöntekijät osallistuvat moniammatilliseen ja verkostoituneeseen yhteistyöhön Porin kaupungin, Satakunnan hyvinvointialueen sekä kolmannen sektorin kanssa esimerkiksi työryhmissä ja yhteisten tapahtumien toteuttamisessa.

Oppilaitokset, viranomaiset ja elinkeinoelämä

Oppilaitokset ja korkeakoulut ovat keskeisiä kumppaneita nuorten siirtymävaiheissa. Yhteistyö tukee koulutuspolkujen jatkuvuutta ja ehkäisee opintojen keskeyttämistä.

Poliisi ja pelastuslaitos osallistuvat lasten ja nuorten turvallisuuden edistämiseen, ennaltaehkäisevään toimintaan ja turvallisuuskasvatukseen yhteistyössä kaupungin, oppilaitosten ja muiden viranomaisten kanssa. Poliisi huolehtii yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä sekä rikosten ennalta estämisestä, paljastamisesta ja selvittämisestä yhteistyössä muiden viranomaisten, alueen asukkaiden ja yhteisöjen kanssa. Poliisi järjestää nuorille suunnattua laillisuuskasvatusta ja jalkautuu alueen kouluihin ja oppilaitoksiin sekä tukee nuorten hyvinvointia tarvittaessa muun muassa moniammatillisella ankkuripoliisitoiminnalla.

Yritykset ja muu elinkeinoelämä ovat keskeisiä kumppaneita nuorten työelämävalmiuksien vahvistamisessa tarjoamalla työelämäjaksoja, kesätyömahdollisuuksia ja muuta yhteistyötä työllistymisen edistämiseksi. Porin kaupungin työllisyyspalvelut toteuttavat nuorten kesätyöllistämisen tukemista tiiviissä yhteistyössä paikallisten yritysten ja muiden työnantajien kanssa. Kesätyötuki ja Nuorten Kesäyrittäjäohjelma tarjoavat nuorille mahdollisuuksia ensimmäisiin työelämäkokemuksiin sekä vahvistavat työelämävalmiuksia ja yrittäjyysosaamista. Yhteistyö tukee nuorten sujuvia siirtymiä koulutuksesta työelämään.

Lasten, nuorten ja huoltajien osallisuus

Huoltajat ovat keskeinen osa lasten ja nuorten hyvinvointiverkostoa. Kodin ja palveluiden välinen yhteistyö tukee lapsen ja nuoren arjen jatkuvuutta ja turvallisuutta.

Myös lapset ja nuoret ovat aktiivisia toimijoita. Vaikuttamisen polku -toiminta, asiakasraadit, oppilaskunnat ja nuorten vaikuttajaryhmät vahvistavat vaikuttamismahdollisuuksia ja osallisuutta päätöksenteossa sekä palveluiden kehittämisessä.

Nuorisoyksikkö

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmä (LANU)

6.3.2026

Rakenteellinen yhteistyö

Yhteistyö toteutuu pysyvien rakenteiden kautta, kuten alueelliset hyvinvointiverkostot, perhekeskusverkosto, opiskeluhuollon ohjausryhmä, Ankkuri-toiminta, poikkihallinnollinen liikkumisohjelma sekä lapsivaikutusten arviointi (LAVA).

Ohjaamo Pori toimii monialaisen yhteistyön solmukohtana, jossa kaupungin, oppilaitosten, hyvinvointialueen, työllisyyspalveluiden ja kolmannen sektorin osaaminen yhdistyy nuoren näkökulmasta yhtenäiseksi palvelukokonaisuudeksi.

Yhteinen tavoite

Yhteistyöllä varmistetaan, että palvelut ovat saavutettavia, ennaltaehkäiseviä ja lapsilähtöisiä. Porissa hyvinvointityö on yhteinen tehtävä – yhdessä rakennamme lapsi- ja nuoriystävällistä kaupunkia.

Yhteistyö perustuu yhteistyötahojen osallistumiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä vaikutusten arviointiin osana hyvinvointisuunnitelman seurantaa, vastuulliseen ja avoimeen toimintatapaan sekä toimivaan palveluohjaukseen yhteistyötahojen tarjoamaan toimintaan. Toiminnassa huomioidaan saavutettavuus, monikielisyys ja nuorten osallisuus.

Kestävä kehitys osana yhteistyötä

Järjestöyhteistyö tukee kestäväää kehitystä erityisesti sosiaalisen kestävyuden näkökulmasta.

Monet yhdistykset edistävät myös ekologista kestävyyttä esimerkiksi ympäristökasvatuksen, lähiluonnon hyödyntämisen, kierrätyksen, kestävien elämäntapojen ja vastuullisten tapahtumakäytäntöjen kautta. Lasten ja nuorten osallistuminen yhdistystoimintaan vahvistaa ymmärrystä vastuullisesta kansalaisuudesta ja kestävästä valinnoista.

Nuorisoyksikkö

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmä (LANU)

6.3.2026

15. Seuranta ja toteutus

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti, jotta asetettujen tavoitteiden toteutumista voidaan seurata ja toimintaa tarvittaessa ohjata. Seuranta on osa Porin kaupungin laajempaa hyvinvoinnin seuranta- ja raportointijärjestelmää.

Suunnitelma on ohjaava asiakirja, jonka toteuttamisesta vastaavat kaupungin toimialat yhteistyössä poikkihallinnollisen hyvinvointityön kanssa.

Seurannan vastuu ja aikataulu

- Poikkihallinnollinen lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmä vastaa suunnitelman seurannasta ja koordinaatiosta.
- Suunnitelman etenemistä raportoidaan vuosittain osana kaupungin hyvinvointiraporttia ja -kertomusta.
- Suunnitelma arvioidaan ja päivitetään vähintään kerran valtuustokauden aikana. Seuraava kokonaisuudistus toteutetaan vuonna 2030.

Seurannan mittarit

Seuranta perustuu sekä vaikuttavuusmittareihin että toiminnan toteutumisen seurantaan.

Vaikuttavuus

- Painopisteiden keskeiset mittarit
- Hyvinvoinnin tilaa kuvaavat tunnusluvut julkisista tietolähteistä

Toiminnan toteutuminen

- Toimenpiteiden eteneminen ja toteutumisaste (%)
- Osallistujamäärät ja palvelujen kattavuus (omaseuranta)

Lasten ja nuorten osallisuus seurannassa

Lasten ja nuorten näkemyksiä hyödynnetään seurannassa muun muassa:

- oppilaskuntien ja nuorisovaltuuston kautta
- asiakaspalautteen ja kyselyiden avulla

Osallisuus vahvistaa suunnitelman ajantasaisuutta ja varmistaa, että toimenpiteet vastaavat lasten ja nuorten arjen tarpeita.

Toteutuksen periaatteet

- Jokainen toimiala vastaa omien toimenpiteidensä toteuttamisesta.
- Poikkihallinnollinen ohjausryhmä seuraa kokonaisuutta ja tekee tarvittaessa esityksiä muutoksista tai lisätoimenpiteistä.
- Suunnitelma elää toimintaympäristön muutosten mukana.

Raportointi ja kehittäminen

Seurannan tulokset raportoidaan kaupunginhallitukselle ja valtuustolle osana hyvinvointiraportointia.

Tiedolla johtamisen periaatteiden mukaisesti seurannan tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä, resurssien kohdentamisessa ja uusien toimenpiteiden suunnittelussa.

Näin varmistetaan, että lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ei ole vain muodollinen asiakirja, vaan jatkuvasti kehittyvä työväline.